

Domovská stránka>Peniaze/peňažné pohľadávky>Platobná neschopnosť

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [de](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov: [en](#).

Swipe to change

nemčina

Platobná neschopnosť

Rakúsko

1 Proti komu je možné podať návrh na začatie insolvenčného konania?

Rakúske konkurzné právo sa neobmedzuje na podnikateľov. Podliehanie konkurznému konaniu je skôr definované ako časť právnej spôsobilosti v oblasti súkromného práva: kto môže byť nositeľom práv a povinností, podlieha aj konkurznému konaniu. Spôsobilosť na právne úkony však zohľadnená nie je. Konkurzným dlžníkom teda môže byť každá fyzická osoba (aj dieťa), rovnako aj právnické osoby (spravované súkromným alebo verejným právom), registrované osobné spoločnosti podľa Obchodného zákonníka (verejná obchodná spoločnosť, komanditná spoločnosť) a pozostalosti. Konkurznému konaniu však nepodlieha tichá spoločnosť a občiansko-právna spoločnosť.

Po zrušení právnickej osoby alebo registrovanej osobnej spoločnosti je začatie insolvenčného konania prípustné dovtedy, kým nie je majetok rozdelený [§ 68 konkurzného poriadku (*Insolvenzordnung – IO*)].

Vo vzťahu k majetku úverových inštitúcií, investičných spoločností, spoločností poskytujúcich investičné služby a poisťovní síce možno začať konkurzné konanie, nie však reštrukturalizačné konanie [§ 82 ods. 1 zákona o bankách (*Bankwesengesetz – BWG*), § 79 zákona o dohľade nad cennými papiermi z roku 2018 (*Wertpapieraufsichtsgesetz 2018 – WAG 2018*), § 309 ods. 3 zákona o dohľade nad poisťovníctvom z roku 2016 (*Versicherungsaufsichtsgesetz 2016 – VAG 2016*)].

2 Aké sú podmienky na začatie insolvenčného konania?

V rakúskom práve je od pozmeňovacieho zákona o konkurznom práve z roku 2010 (*Insolvenzrechtsänderungsgesetz 2010*) zakotvené už iba jedno **jednotné insolvenčné konanie**. Súčasne sú však v závislosti od konkrétneho priebehu konania stanovené rôzne označenia:

Insolvenčné konanie je označované ako **konkurzné konanie**, ak pri začatí konania ešte neexistuje reštrukturalizačný plán. V zásade sú v rámci konkurzného konania možné speňaženie aj reštrukturalizácia.

Insolvenčné konanie je označované ako **reštrukturalizačné konanie**, ak reštrukturalizačný plán existuje už pri začatí konania. Konanie je zamerané na reštrukturalizáciu dlžníka. Je k dispozícii fyzickým osobám, ktoré prevádzkujú podnik, právnickým osobám, osobným spoločnostiam a pozostalostiam (§ 166 IO).

Reštrukturalizačné konanie je možné s **vlastnou správou alebo bez vlastnej správy** dlžníka. Dlžník si ponecháva vlastnú správu vtedy (pod dohľadom správcu v reštrukturalizačnom konaní), ak konkurzným veriteľom ponúkne v reštrukturalizačnom pláne podiel vo výške minimálne 30 % a okrem toho sú predložené ďalšie podklady. Vyžaduje sa finančný plán, z ktorého vyplýva, že financovanie je zabezpečené na 90 dní.

Ďalším variantom insolvenčného konania je **usporiadanie dlhov** prístupné pre fyzické osoby, ktoré neprevádzkujú žiadny podnik.

Na začatie insolvenčného konania je potrebná **žiadosť** buď samotného dlžníka, alebo veriteľa. V prípade reštrukturalizačného konania sú rozhodne potrebné žiadosti dlžníka aj reštrukturalizačný plán.

Základnou podmienkou začatia insolvenčného konania je to, že dlžník je **platobne neschopný** (§ 66 IO). Insolvenčné konanie vo forme reštrukturalizačného konania možno začať aj v prípade **hrozby platobnej neschopnosti** (§ 167 ods. 2 IO). Začatie insolvenčného konania voči registrovaným osobným spoločnostiam, v prípade ktorých žiadny neobmedzený ručiaci spoločník nie je fyzickou osobou, sa na majetok právnických osôb a na pozostalosti uskutočňuje aj v prípade **nadmernej zadlženosti** (§ 67 IO).

Ďalšou podmienkou začatia insolvenčného konania je **majetok na pokrytie trov konania**. Pokryté musia byť minimálne počiatočné náklady insolvenčného konania (výnimka: usporiadanie dlhov v určitých prípadoch).

Insolvenčné konanie sa začína uznesením zverejneným v databáze úradných oznámení na internete (www.edikte.gv.at). Právne účinky začatia insolvenčného konania nastupujú dňom, ktorý nasleduje po zverejnení uznesenia. Okrem toho sa začatie insolvenčného konania vyznačí vo verejných registroch (pozemková kniha, obchodný register atď.).

Ak nie je možné začať insolvenčné konanie okamžite, konkurzný súd na účel zabezpečenia konkurznej podstaty, najmä zastavenia odporovateľných právnych úkonov a zabezpečenie pokračovania podniku, nariadi **predbežné opatrenia**, pokiaľ nie je žiadosť o začatie konania zjavne neodôvodnená (§ 73 IO). Súd môže dlžníkovi určité právne úkony (napr. predaj alebo zaťaženie nehnuteľností) zakázať alebo ich podmieniť súdnym schválením. Možno je aj vymenovať predbežného správcu.

3 Ktorý majetok tvorí súčasť konkurznej podstaty? Ako sa nakladá s majetkom, ktorý dlžník nadobudne alebo mu pripadne po začatí insolvenčného konania?

Začatím insolvenčného konania sa dlžníkovi odníma právomoc voľne nakladať s celým majetkom podliehajúcim exekúcii, ktorý v danom čase patrí dlžníkovi, alebo ktorý dlžník počas insolvenčného konania získa (§ 2 ods. 2 IO). Stáva sa súčasťou konkurznej podstaty.

Ku konkurznej podstate teda patria všetky hnutelné a nehnuteľné veci dlžníka, ako napríklad podiely na nehnuteľnostiach, spoluvlastnícke podiely, pohľadávky, práva na zásobách, dedičstvo atď. Do konkurznej podstaty nepatria nároky dlžníka na naturálne výživné, osobná pracovná sila, nezhabateľná časť príjmov (existenčné minimum). Do konkurznej podstaty rovnako nepatria nezhabateľné hnutelné veci (napr. predmety osobnej potreby) ani výlučne osobné práva (napr. živnostenské práva).

Ak dlžník obýva dom (alebo byt v osobnom vlastníctve), ktorý patrí do konkurznej podstaty, musia byť jemu a jeho rodine nevyhnutné bytové priestory predbežne prenechané (§ 5 ods. 3 IO). Nebráni to však tomu, aby bol dom (byt v osobnom vlastníctve) speňažený v insolvenčnom konaní. Konkurzný súd musí prenechať dlžníkovi voľne k dispozícii aj nájomné práva (alebo iné užívacie práva) k bytovým priestorom, ktoré sú pre dlžníka a jeho rodinu nevyhnutné (§ 5 ods. 4 IO). Prenechanie takýchto práv dlžníkovi voľne k dispozícii má za účinku ich vylúčenie z konkurznej podstaty.

Výbor veriteľov môže so súhlasom konkurzného súdu rozhodnúť, že pohľadávky, ktorých vymáhanie nedáva nádej na úspech, alebo veci bez veľkého významu možno z konkurznej podstaty vylúčiť (§ 119 ods. 5 IO). Zmysel takéhoto vylúčenia spočíva v zamedzení vzniku nákladov spojených so speňažením tých predmetov patriacich do konkurznej podstaty, ktoré neprinášajú pre konkurznú podstatu žiadny zisk.

4 Aké právomoci má dlžník, resp. správca?

Konkurzné konanie

Dlžník

má právo podať žiadosť o začatie konkurzného konania a uplatniť opravné prostriedky proti začatiu konkurzného konania, začatím konkurzného konania stráca právomoc nakladať s majetkom patriacim do konkurznej podstaty, má právo zúčastňovať sa na schôdzach zhromaždenia veriteľov a výboru veriteľov, má právo podať návrh na ukončenie reštrukturalizačného plánu.

Správca konkurznej podstaty

je zodpovedný za praktické uskutočnenie insolvenčného konania, skúma hospodársku situáciu dlžníka, vedie podnik ďalej, pokiaľ ešte nie je pri začatí konania uzatvorený a jeho pokračovaním nie sú znevýhodnení veritelia, overuje prihlásené pohľadávky, skúma, či je reštrukturalizačný plán v záujme veriteľov a či ho predbežne bude možné splniť, zisťuje a speňažuje aktíva, spravuje a zastupuje konkurznú podstatu, vykonáva odporovateľné právne úkony týkajúce sa konkurznej podstaty, rozdeľuje výťažok zo speňaženia konkurznej podstaty.

V prípade konkurzných konaní týkajúcich sa fyzických osôb, ktoré neprevádzkujú žiadny podnik (usporiadanie dlhov), je vymenovanie správcu konkurznej podstaty výnimkou. Ak konkurzný súd od vymenovania správcu konkurznej podstaty upustí, musí sám vykonávať agendu, ktorá je podľa konkurzného poriadku priradená správcovi konkurznej podstaty.

Reštrukturalizačné konanie bez vlastnej správy

Dlžník

požiada o začatie reštrukturalizačného konania a o dohodu o reštrukturalizačnom pláne, začatím insolvenčného konania stráca právomoc nakladať s majetkom patriacim do konkurznej podstaty, má právo zúčastňovať sa na schôdzach zhromaždenia veriteľov a výboru veriteľov.

Správca konkurznej podstaty

je zodpovedný za praktické uskutočnenie insolvenčného konania, skúma hospodársku situáciu dlžníka, vedie podnik ďalej, pokiaľ ešte nie je pri začatí konania uzatvorený a jeho pokračovaním nie sú znevýhodnení veritelia, overuje prihlásené pohľadávky, skúma, či je reštrukturalizačný plán v záujme veriteľov a či ho predbežne bude možné splniť, spravuje a zastupuje konkurznú podstatu, vykonáva odporovateľné právne úkony týkajúce sa konkurznej podstaty.

Reštrukturalizačné konanie s vlastnou správou

Dlžník

požiada o začatie reštrukturalizačného konania s vlastnou správou a o dohodu o reštrukturalizačnom pláne a okrem toho predloží so žiadosťou podklady potrebné na vlastnú správu, si ponecháva svoju (obmedzenú) právomoc nakladať s majetkom a v zásade naďalej sám svoj majetok spravuje, je pod dohľadom správcu v reštrukturalizačnom konaní a konkurzného súdu. Správca v reštrukturalizačnom konaní kontroluje dlžníka a jeho vedenie podniku, udeľuje alebo odopiera súhlas s právnymi úkonmi, ktoré nepatria k bežnej prevádzke podniku, zastupuje dlžníka vo všetkých záležitostiach, na ktoré dlžník nemá dispozičnú právomoc, zisťuje hospodársku situáciu dlžníka, overuje, či bude reštrukturalizačný plán možné zrealizovať a či existujú dôvody na odňatie vlastnej správy, overuje prihlásené pohľadávky, vykonáva odporovateľné právne úkony týkajúce sa konkurznej podstaty.

Konkurzný súd monitoruje činnosť správcu konkurznej podstaty. Môže mu vydávať písomné alebo ústne pokyny, vyžiadať si správy a vysvetľujúce informácie, nahlíadať do faktúr a písomností a vykonávať potrebné zisťovanie. Súd môže rovnako nariadiť, aby si správca konkurznej podstaty vyžiadal k jednotlivým otázkam pokyny výboru veriteľov. Určité obchody musí správca konkurznej podstaty pred ich dohodnutím oznámiť súdu (§ 116 IO), iné obchody si nutne vyžadujú súhlas výboru veriteľov a konkurzného súdu (§ 117 IO).

Vymenovanie a odmena správcu konkurznej podstaty:

Správca konkurznej podstaty je pri začatí insolvenčného konania vymenovaný konkurzným súdom z úradnej moci. Má ním byť bezúhonná, spoľahlivá a odborne skúsená osoba, ktorá má znalosti v oblasti konkurzného práva (§ 80 ods. 2 IO). V oblasti platobnej neschopnosti podnikov sú potrebné dostatočné znalosti hospodárskeho práva alebo podnikovej ekonomiky (§ 80 ods. 3 IO). Osoby so záujmom pre oblasť nútenej správy sa môžu dať zapísať do zoznamu správcov konkurznej podstaty. Zoznam je uvedený na internete (www.iv.justiz.gv.at) a slúži konkurzným sudcom na uľahčenie výberu vhodného správcu konkurznej podstaty.

Správca konkurznej podstaty nesmie byť blízkym rodinným príslušníkom (§ 32 IO), ale ani konkurentom dlžníka a musí byť od dlžníka aj veriteľa nezávislý (§ 80b ods. 1 IO).

Za správcu konkurznej podstaty môžu byť vymenované aj právnické osoby. Súdu musia nahlásiť meno fyzickej osoby, ktorá ich zastupuje pri výkone nútenej správy (§ 80 ods. 5 IO).

Správca konkurznej podstaty má nárok na náhradu svojich výdavkov v hotovosti a na odmenu za vynaložené úsilie vrátane dane z obratu (§ 82, prvá veta, IO). Výšku odmeny správcu upravuje zákon (§ 82 IO) a riadi sa hrubým výťažkom, ktorý správca konkurznej podstaty dosiahol pri speňažovaní. Patria sem však iba tie výťažky, o ktorých vymoženie sa zaslúžil správca konkurznej podstaty. Ako minimálna odmena príslúcha správcovi konkurznej podstaty suma vo výške 3 000 EUR. Dodatočná odmena existuje v prípade prijatia reštrukturalizačného plánu alebo splátkového kalendára (§ 82a IO) a za speňaženie osobitnej konkurznej podstaty (§ 82d IO). Osobitne sa odmeňuje aj pokračovanie podniku (§ 82 ods. 3 IO).

5 Za akých podmienok je možné uplatniť započítanie?

Možnosť **započítania** voči pohľadávke dlžníka zostáva v zásade v platnosti aj počas insolvenčného konania.

Predpokladom však je, že **pohľadávky boli voči sebe započítateľné v čase začatia konania**. Započítanie je neprípustné, ak sa konkurzný veriteľ stal dlžníkom konkurznej podstaty až po začatí insolvenčného konania alebo ak bola pohľadávka voči dlžníkovi nadobudnutá až po začatí insolvenčného konania (§ 20 ods. 1, prvá veta, IO). Okrem toho je započítanie **vylúčené**, ak tretia strana nadobudla protipohľadávku voči dlžníkovi počas posledných **šiestich mesiacov pred začatím insolvenčného konania** a mala alebo musela mať v čase nadobudnutia **vedomosť o platobnej neschopnosti** (§ 20 ods. 1 a 2 IO). V takých prípadoch tretiu stranu poškodzuje už ľahká nebanalnosť.

V insolvenčnom konaní je možné aj započítanie pomocou **podmienenej pohľadávky**, pričom je nepodstatné, či je podmienenou pohľadávkou konkurzného veriteľa alebo dlžníka. Ak má podmienenú pohľadávku konkurzný veriteľ, konkurzný súd môže započítanie viazať na poskytnutie zábezpeky (§ 19 ods. 2 IO). Zmarenie započítania v insolvenčnom konaní nespôsobuje ani to, že pohľadávka konkurzného veriteľa **sa nevzťahuje na peniaze** (§ 19 ods. 2 IO). Nie je to prekážkou, pretože takéto nároky sa začatím insolvenčného konania transformujú na peňažné pohľadávky (§ 14 ods. 1 IO).

Konkurzní veritelia so započítateľnými pohľadávkami tieto pohľadávky, pokiaľ sú kryté protipohľadávkami, **nemusia prihlasovať v insolvenčnom konaní** (§ 19 ods. 1 IO). Najvyšší súd však vyhlásil, že konkurzný veriteľ, ktorý si zákonnú možnosť započítania počas insolvenčného konania podľa § 19 ods. 1 IO neuplatní, môže po právoplatnom potvrdení reštrukturalizačného plánu a zrušení insolvenčného konania uskutočniť riadne započítanie už iba s podielom svojej pohľadávky podľa reštrukturalizačného plánu (RIS-Justiz RS0051601 [T4]).

6 Aké účinky má insolvenčné konanie na zmluvné vzťahy dlžníka?

Dvojstranné zmluvy

Ak dvojstranná zmluva nie je v čase začatia insolvenčného konania ešte dlžníkom a druhou stranou splnená alebo nie je splnená úplne, môže správca konkurznej podstaty (úplne) splniť zmluvu namiesto dlžníka a požadovať plnenie od druhej strany alebo môže od zmluvy odstúpiť (§ 21 ods. 1 IO). V reštrukturalizačnom konaní s vlastnou správou je dlžník povolaný podať vyhlásenie podľa § 21 IO. Ak chce odstúpiť, je k tomu potrebný súhlas správcu v reštrukturalizačnom konaní (§ 171 ods. 1 IO). Ak má obchodný partner dlžníka povinnosť plnenia vopred, môže svoje plnenie do zloženia zábezpeky odoprieť, okrem prípadu, ak mu bola v čase uzatvorenia zmluvy zlá majetková situácia známa (§ 21 ods. 3 IO).

Nájomné zmluvy

V prípade insolvenčného konania voči nájomcovi má správca konkurznej podstaty právo vypovedať nájomnú zmluvu pri dodržaní zákonnej alebo kratšej dohodnutej výpovednej lehoty (§ 23 IO).

Pracovné zmluvy

Ak je dlžník zamestnávateľom a pracovný pomer bol už uzatvorený, možno ho v zásade zrušiť do jedného mesiaca po uverejnení uznesenia, ktorým sa nariaďuje, schvaľuje alebo konštatuje zatvorenie podniku alebo jeho časti, a to buď zo strany zamestnanca tým, že predčasne odstúpi od pracovnej zmluvy, alebo výpoveďou zo strany správcu konkurznej podstaty pri dodržaní zákonnej výpovednej lehoty, výpovednej lehoty stanovenej v kolektívnej zmluve alebo povolenej dohodnutej kratšej výpovednej lehoty zohľadnením zákonných obmedzení týkajúcich sa výpovede. Osobitné ustanovenia existujú pre insolvenčné konanie s vlastnou správou.

Prekážka zrušenia zmluvy

Ak by mohlo zrušenie zmluvy ohroziť pokračovanie podniku, môžu zmluvní partneri dlžníka zmluvy uzatvorené s dlžníkom do uplynutia šiestich mesiacov od začatia insolvenčného konania zrušiť iba zo závažného dôvodu. Za závažný dôvod sa nepovažuje zhoršenie hospodárskej situácie dlžníka a omeškanie dlžníka s plnením pohľadávok, ktoré nadobudli splatnosť pred začatím insolvenčného konania (§ 25a ods. 1 IO). Obmedzenia neplatia, ak je zrušenie zmluvy nevyhnutné na odvrátenie závažných osobných a hospodárskych znevýhodnení zmluvného partnera, v prípade nárokov na vyplatenie úverov a v prípade pracovných zmlúv (§ 25a ods. 2 IO).

Neplatné dohody

Podľa § 25b ods. 2 IO je dohoda o práve na odstúpenie od zmluvy alebo zrušenie zmluvy pre prípad začatia insolvenčného konania neprípustná. V zásade to platí pre všetky zmluvy [niekoľko málo výnimiek sa týka zmlúv podľa zákona o bankovníctve (*Bankwesengesetz*) alebo zákona o burze (*Börsengesetz*)].

7 Aké účinky má insolvenčné konanie na konania začaté jednotlivými veriteľmi (s výnimkou prebiehajúcich súdnych konaní)?

Konkurzní veritelia si od okamihu začatia insolvenčného konania nemôžu viac jednotlivito ani mimo insolvenčného konania uplatňovať voči dlžníkovi svoje pohľadávky súdnou cestou (**prekážka konania**, § 6 ods. 1 IO). Nemôžu byť vydané ani predbežné opatrenia v prospech konkurzných pohľadávok. Iba v reštrukturalizačnom konaní s vlastnou správou zostáva dlžník, ak ide o záležitosť vlastnej správy, oprávnený na vedenie právnych sporov a iných konaní (§ 173 IO). Ak je v rozpore s § 6 ods. 1 IO po začatí insolvenčného konania podaná žaloba dlžníkom alebo proti nemu, musí byť zamietnutá.

Ďalej nemožno od momentu začatia insolvenčného konania získať na základe konkurznej pohľadávky exekučné záložné právo alebo právo na uspokojenie (**prekážka exekúcie**, § 10 ods. 1 IO). Pre práva na vylúčenie veci z konkurznej podstaty a práva na oddelené uspokojenie, ktoré boli odôvodnené už pred začatím insolvenčného konania, neexistuje žiadna všeobecná prekážka exekúcie; preto sa môžu exekutívne uplatňovať aj v insolvenčnom konaní.

Prekážky konania a exekúcie musia byť dodržiavané z **úradnej moci** a vzťahujú sa na všetkých konkurzných veriteľov.

8 Aké účinky má konkurzné konanie na pokračovanie súdnych sporov, ktoré nie sú ukončené v čase začatia insolvenčného konania?

Už prebiehajúce konania vo vzťahu ku konkurznej podstate sa začatím insolvenčného konania **prerušujú ex lege** (§ 7 ods. 1 IO). Prerušenie sa dodržiava z úradnej moci.

Konania o konkurzných pohľadávkach zostávajú v každom prípade prerušené až do prieskumného pojednávania (§ 7 ods. 3 IO). Ak správca konkurznej podstaty alebo veriteľ, ktorý je na to oprávnený, nárok počas prieskumného pojednávania **poprie**, je možné v prerušenom konaní **pokračovať vo forme prieskumného konania** (§ 113 IO).

Konania o nárokoch, ktoré nepodliehajú prihláseniu v insolvenčnom konaní, je možné začať **ihneď**.

Exekučné konanie, ktoré sa začalo pred začatím insolvenčného konania, sa v zásade neprerušuje. Exekučné záložné práva a práva na uspokojenie, ktoré boli získané počas posledných 60 dní pred začatím insolvenčného konania, však zanikajú *ex lege*, okrem prípadu, ak boli založené v prospech verejnoprávneho nároku (§ 12 ods. 1 IO). V prípade zániku musí byť **exekutívne speňaženie** na žiadosť konkurzného súdu alebo na žiadosť správcu konkurznej podstaty **zastavené** (§ 12 ods. 2 IO).

9 Aké sú hlavné charakteristiky účasti veriteľov v insolvenčnom konaní?

Zhromaždenie veriteľov

Zhromaždenie veriteľov tvorí celkový počet konkurzných veriteľov a slúži na to, aby konkurzným veriteľom umožňovalo podieľať sa na konaní. Zvolanie a vedenie zhromaždenia veriteľov prislúcha konkurznému súdu (§ 91 ods. 1 IO). Prvé zhromaždenie veriteľov sa zvoláva pri príležitosti začatia insolvenčného konania a je predpísané zákonom. Ďalšie zhromaždenia zvoláva konkurzný súd podľa úvahy. Zhromaždenie veriteľov sa zvoláva najmä vtedy, ak o to požiadajú správca konkurznej podstaty, výbor veriteľov alebo aspoň dvaja veritelia, ktorých pohľadávky predstavujú približne jednu štvrtinu konkurzných pohľadávok, pričom uvedú predmet rokovania.

Zhromaždenie veriteľov má právo na podanie určitých žiadostí (napr. o zriadenie výboru veriteľov alebo odvolanie správcu konkurznej podstaty). Okrem toho mu prislúcha hlasovať o prijatí reštrukturalizačného plánu.

Na prijímanie uznesení a žiadostí zhromaždenia veriteľov sa spravidla vyžaduje absolútna väčšina hlasov, ktorá sa stanoví podľa sumy pohľadávok (§ 92 ods. 1 IO).

Výbor veriteľov

Výbor veriteľov nie je povinne vymenovaný v každom insolvenčnom konaní, ale iba vtedy, ak sa to javí ako vhodné vzhľadom na osobitný charakter alebo mimoriadny rozsah podniku. Výbor veriteľov je vymenovaný vždy vtedy, ak sa má podnik alebo jeho časť predať alebo prenajať (§ 117 ods. 1 č. 1 IO). Služí ako dohľad nad správcom konkurznej podstaty a na jeho podporu (§ 89 ods. 1 IO). V prípade dôležitých opatrení si správca musí vyžiadať vyjadrenie výboru veriteľov (§ 114 ods. 1 IO). Pre určité obchody (napr. odpredaj podniku) je súhlas výboru veriteľov podmienkou ich platnosti.

Výbor veriteľov pozostáva z troch až siedmich členov. Vymenovanie sa uskutočňuje z úradnej moci alebo na návrh súdu. Za členov nie sú vymenovaní iba veritelia, ale aj iné fyzické alebo právnické osoby.

Združenia na ochranu veriteľov

V praxi záujmy konkurzných veriteľov často zastupujú **združenia na ochranu veriteľov**. Tie vykonávajú prihlasovanie pohľadávok, zúčastňujú sa prieskumného pojednávania a v prípade reštrukturalizačného plánu vykonávajú hlasovacie právo konkurzných veriteľov, ktorých zastupujú. Združenia na ochranu veriteľov kontrolujú aj úhrady zo strany správcu konkurznej podstaty.

10 Ako môže správca využívať a scudzovať majetok z konkurznej podstaty?

Veci patriace do konkurznej podstaty speňažuje správca konkurznej podstaty v zásade mimosúdne, najmä prostredníctvom **voľného predaja**. Len výnimočne, ak to schváli konkurzný súd na žiadosť správcu konkurznej podstaty, dochádza k **súdному vydraženiu** podľa exekučného poriadku.

Výbor veriteľov môže so súhlasom konkurzného súdu rozhodnúť o tom, že dlžníkovi bude ponechané právo voľne nakladať s pohľadávkami, ktorých vymáhanie nedáva nádej na úspech, a vecami bez veľkého významu.

11 Ktoré pohľadávky možno prihlásiť voči konkurznej podstate dlžníka, a akým spôsob sa zaobchádza s pohľadávkami vzniknutými po začatí insolvenčného konania?

Konkurzné pohľadávky

Konkurzné pohľadávky sú pohľadávky veriteľov, ktorí mali v okamihu začatia insolvenčného konania majetkovoprávne nároky voči dlžníkovi (§ 51 IO).

Konkurznými pohľadávkami však nie sú úroky, ktoré vzniknú od okamihu začatia insolvenčného konania, náklady na účasť na insolvenčnom konaní, peňažné pokuty z titulu trestného konania akéhokoľvek druhu a nároky z darovania a v prípade insolvenčného konania v súvislosti s pozostalosťou ani nároky z odkazov (§ 58 IO).

Pre konkurzné pohľadávky platí zásada rovnakého zaobchádzania. Ani verejné orgány, ani zamestnanci nemajú v insolvenčnom konaní prednosť.

Podriadenými pohľadávkami sú však pohľadávky spoločníka na splatenie pôžičky spoločníkom nahrádzajúcej vlastné imanie.

Ak chce byť veriteľ uspokojený z konkurznej podstaty, musí svoju konkurznú pohľadávku prihlásiť v konkurznom konaní, a to aj vtedy, ak v súvislosti v ňou nie je rozhodnutý súdny spor alebo už existuje rozsudok.

Pohľadávky proti podstate

Za pohľadávky proti podstate sa považujú určité zákonom výslovne stanovené pohľadávky, ktoré vznikli až po začatí insolvenčného konania. Pohľadávky proti podstate sú nároky proti konkurznej podstate uspokojované prednostne, t. j. pred konkurznými veriteľmi (§ 47 ods. 1 IO). Najdôležitejšie pohľadávky proti podstate (§ 46 ods. 1 IO) sú

trovy insolvenčného konania,

náklady na zachovanie, správu a hospodárenie s konkurznou podstatou,

všetky verejnoprávne odvody týkajúce sa konkurznej podstaty, ktorých skutková podstata nadobudla platnosť po začatí insolvenčného konania,

pohľadávky zamestnancov v súvislosti s bežnou odmenou za obdobie po začatí insolvenčného konania,

nároky z plnenia dvojstranných zmlúv uzatvorených správcom konkurznej podstaty,

nároky z právnych úkonov správcu konkurznej podstaty,

nároky z bezdôvodného obohatenia konkurznej podstaty,

nároky z ukončenia pracovného pomeru, ak ho správca konkurznej podstaty počas insolvenčného konania znovu uzavrel.

Pohľadávky proti podstate netreba v insolvenčnom konaní prihlasovať. Ak správca konkurznej podstaty odmieta uspokojenie splatných pohľadávok proti podstate, môže veriteľ uplatniť svoje nároky súdnou cestou.

12 Aké sú pravidlá prihlasovania, overovania a schvaľovania pohľadávok?

Konkurzné pohľadávky sa prihlasujú písomne na konkurznom súde. Prihlasovanie sa uskutočňuje v domácej mene (euro), pričom pre prepočet je rozhodujúci deň začatia insolvenčného konania. V prihláške sa uvedú výška pohľadávky a skutočností, na ktorých sa zakladá, ako aj dôkazné prostriedky, ktorými je možné nárokovaniu pohľadávku preukázať. Veriteľ musí uviesť, či v súvislosti s pohľadávkou existuje výhrada vlastníckeho práva a aký majetok je predmetom výhrady vlastníckeho práva a či sa požaduje započítanie pohľadávok, a ak áno, sumy vzájomných pohľadávok, ktoré existujú v čase začatia insolvenčného konania. Veriteľ by mal uviesť aj svoju e-mailovú adresu a bankové údaje.

Na prihlásenie sa má použiť formulár uverejnený na webovom sídle ministerstva spravodlivosti (www.justiz.gv.at). Ak veriteľ uplatňuje pohľadávku inak ako prostredníctvom tohto formulára, musí jeho prihlásenie pohľadávky obsahovať informácie, ktoré sú v ňom uvedené.

Na prihlásenie pohľadávky zahraničného veriteľa v zmysle nariadenia EÚ o konkurznom konaní sa uplatňuje toto nariadenie. Ak veriteľ nepoužíva

štandardný formulár podľa vykonávacieho nariadenia, prihlásenie musí obsahovať údaje, ktoré sa požadujú v nariadení EÚ o konkurznom konaní.

Konkurzné pohľadávky treba prihlásiť v rámci lehoty na prihlásenie, ktorá je uvedená v konkurznom uznesení. V prípade oneskoreného prihlásenia môže veriteľ znášať náklady osobitného prieskumného pojednávania, ktoré tým boli spôsobené. Pohľadávky, ktoré boli prihlásené neskôr ako 14 dní pred pojednávaním na preskúmanie konečného výúčtovania, nie sú zohľadnené (§ 107 ods. 1, posledná veta, IO).

Ak správca konkurznej podstaty prihlásenú pohľadávku uzná a žiadny iný konkurzný veriteľ ju nepoprie, považuje sa za potvrdenú v insolvenčnom konaní. To predovšetkým znamená, že konkurzný veriteľ sa v rámci rozdelenia zohľadní.

Ak správca konkurznej podstaty alebo konkurzný veriteľ prihlásenú pohľadávku poprie, túto pohľadávku možno preskúmať iba v občianskom súdnom konaní. Či bude pohľadávka považovaná v insolvenčnom konaní za potvrdenú, závisí od výsledku občianskeho súdneho konania.

13 Aké sú pravidlá rozdelenia výťažku? Aké je poradie pohľadávok a práv veriteľov?

Rozdelenie výťažku konkurznej podstaty je upravené v §§ 128 až 138 IO.

Z konkurznej podstaty sú prednostne uspokojované pohľadávky proti podstate, potom konkurzní veritelia.

Veritelia pohľadávok proti podstate musia byť uspokojení bez ohľadu na stav konania, hneď ako sú ich nároky uznané a splatné. Ak existujúce prostriedky nepostačujú na úplné pokrytie pohľadávok proti podstate, sú uspokojené v tomto poradí (§ 47 IO):

správcom konkurznej podstaty zálohovo uhradené výdaje v hotovosti,

ostatné náklady konania,

treťou stranou zložená záloha na náklady, pokiaľ bola potrebná na pokrytie nákladov konania,

pohľadávky zamestnancov, pokiaľ nie sú zabezpečené podľa zákona o zabezpečení odmeny pre prípad platobnej neschopnosti (*Insolvenz-Entgeltsicherungsgesetz*),

nároky zamestnancov pri skončení pracovného pomeru, pokiaľ nie sú zabezpečené podľa zákona o zabezpečení odmeny pre prípad platobnej neschopnosti, ostatné pohľadávky proti podstate.

Zostávajúca suma po úplnom pokrytí pohľadávok proti podstate sa pomerne rozdelí **konkurzným veriteľom**. S uspokojovaním konkurzných veriteľov je možné začať až po všeobecnom prieskumnom pojednávaní. Rozdelenie musí správca konkurznej podstaty v zásade vykonať po vypočítaní výboru veriteľov a v súlade so schválením návrhu rozdelenia konkurzným súdom.

Krytí veritelia majú, pokiaľ sú ich pohľadávky kryté zaistovacím majetkom (napr. zálohom), prednosť pred konkurznými veriteľmi a veriteľmi pohľadávok proti podstate. Prebytok výťažku zo speňaženia je pripočítaný do spoločnej konkurznej podstaty (§ 48 ods. 1 a 2 IO).

14 Aké sú podmienky a účinky ukončenia insolvenčného konania (najmä ukončenia vyrovnaním)?

Reštrukturalizačný plán

Reštrukturalizačný plán je dohoda dlžníka s konkurznými veriteľmi o znížení a odklade konkurzných pohľadávok, ktorá je uzatvorená v rámci insolvenčného konania a slúži na oddĺženie. Podlieha schváleniu väčšiny veriteľov a potvrdeniu konkurzným súdom. Ak je v insolvenčnom konaní návrh reštrukturalizačného plánu dlžníka prijatý väčšinou veriteľov a reštrukturalizačný plán je potvrdený konkurzným súdom, dlžník je oslobodený od svojich záväzkov, pokiaľ prekračujú podiel reštrukturalizačného plánu.

Dlžník môže uzavrieť reštrukturalizačný plán v každej forme insolvenčného konania, teda nie iba v reštrukturalizačnom konaní, ale aj v konkurznom konaní (konkurzné konanie nie je primárne zamerané na speňaženie a úpadok; oveľa častejšie sa aj v konkurznom konaní najskôr skúma, či prichádza do úvahy reštrukturalizačný plán).

V reštrukturalizačnom pláne musí dlžník konkurzným veriteľom ponúknuť, že v priebehu dvoch rokov zaplatí minimálne 20 % konkurzných pohľadávok. V prípade fyzických osôb, ktoré neprevádzkujú žiadny podnik, môže platobná lehota trvať až päť rokov. Reštrukturalizačným plánom nesmú byť dotknuté nároky veriteľov na vylúčenie veci z konkurznej podstaty a na oddelené uspokojenie. Veritelia pohľadávok proti podstate musia byť uspokojení v plnej miere a ku konkurzným veriteľom sa v zásade musí pristupovať rovnocenne.

Insolvenčné konanie je označované ako reštrukturalizačné konanie, ak reštrukturalizačný plán existuje už pri začatí konania.

Usporiadanie dlhov

Reštrukturalizačný plán nie je k dispozícii iba podnikom a právnickým osobám, ale aj fyzickým osobám, ktoré neprevádzkujú žiadny podnik. Ak v rámci usporiadania dlhov nedôjde k reštrukturalizačnému plánu, potom sa majetok dlžníka speňaží. Ďalšou možnosťou na oddĺženie je splátkový kalendár alebo zrážky z príjmu ako podporné opatrenie. V prípade splátkového kalendára ide o osobitnú formu reštrukturalizačného plánu. Hlavný rozdiel spočíva v tom, že tu nie je vyčíslený minimálny podiel.

Ak veritelia so splátkovým kalendárom nesúhlasia, potom o žiadosti dlžníka na vykonanie zrážok z príjmu s oslobodením od zvyšku dlhu rozhoduje súd. Súhlas veriteľov v takomto prípade nie je potrebný. Predmetom zrážky je predovšetkým založitelná časť príjmu. Príslušné pohľadávky (proti platu) musí dlžník na päť rokov odstúpiť správcovi určenému veriteľmi. Po uplynutí obdobia odstúpenia musí súd vyhlásiť konanie o zrážkach z príjmu, ktoré nebolo pozastavené, za ukončené a zároveň vyhlásiť, že dlžník je oslobodený od záväzkov, ktoré voči insolvenčným veriteľom neboli v konaní splnené (oslobodenie od zvyšného dlhu).

Zrušenie insolvenčného konania

Ak konkurzný súd potvrdí reštrukturalizačný plán (alebo splátkový kalendár), nadobudnutím právoplatnosti uznesenia o potvrdení sa zruší insolvenčné konanie. Automatické zrušenie insolvenčného konania vyplýva aj z právoplatného začatia zrážok z príjmu.

Ak k žiadnemu reštrukturalizačnému plánu alebo splátkovému kalendáru nedôjde, konkurzný súd zruší insolvenčné konanie, keď sa preukáže vykonanie záverečného rozvrhu.

Ďalej sa insolvenčné konanie zruší vtedy, keď s tým súhlasia všetci veritelia pohľadávok proti podstate a konkurzní veritelia alebo ak sa v priebehu insolvenčného konania zistí, že existujúci majetok nie je dostatočný na krytie nákladov na insolvenčné konanie.

Uznesenia o zrušení insolvenčného konania sa uverejnia v databáze insolvenčných konaní (*Insolvenzdatei*).

Právoplatným zrušením insolvenčného konania získava dlžník (okrem prípadu začatia zrážok z príjmu) znovu plnú právomoc nakladať so svojím majetkom; právomoci správcu konkurznej podstaty sa skončia. Okrem toho dlžník znovu získava neobmedzenú aktívnu a pasívnu procesnú spôsobilosť. V prebiehajúcich procesoch sa uskutoční prechod majetku z konkurznej podstaty na dlžníka. V určitých oblastiach platia správne (napr. podľa živnostenského poriadku) alebo profesijné (napr. podľa advokátskeho poriadku) obmedzenia dlžníka týkajúce sa opätovného prevádzkovania podniku. Trestné sankcie hrozia v prípade úmyselného poškodzovania veriteľov.

15 Aké majú veritelia práva po ukončení insolvenčného konania?

Ak sa insolvenčné konanie neskončí odpustením dlhu (v dôsledku reštrukturalizačného plánu, splátkového kalendára alebo odpustenia zvyšku dlhu po zrážkach z príjmu), majú konkurzní veritelia po právoplatnom zrušení insolvenčného konania **slobodné právo na dodatočné pohľadávky**, t. j. zvyšok pohľadávok, ktorý nebol splatený v insolvenčnom konaní, si teraz môžu znovu uplatniť cestou žaloby, resp. exekúcie voči bývalému konkurznému dlžníkovi. Varianty odpustenia dlhu insolvenčného konania majú naopak ten účinok, že zvyšok pohľadávok, ktorý prekračuje podiel, predstavuje už iba naturálnu obligáciu, teda dlh bez ručenia, ktorý je síce splatný, nie je však vynútitelný.

16 Kto má hradiť trovy insolvenčného konania?

Náklady na insolvenčné konanie sú hradené z konkurznej podstaty.

Ak chýba majetok na pokrytie nákladov konania, insolvenčné konanie sa začne napriek tomu vtedy, ak veriteľ, ktorý podal žiadosť, sumu na pokrytie nákladov zloží vo forme preddavku. Nárok veriteľa na spätnú pohľadávku má prednosť voči pohľadávkam iných veriteľov pohľadávok proti podstate (§ 46 č. 1 IO).

17 Aké sú pravidlá týkajúce sa neplatnosti, odporovateľnosti alebo nevymáhateľnosti právnych úkonov, ktoré poškodzujú kolektívny záujem veriteľov?

Právne úkony dlžníka pred začatím insolvenčného konania

Určité právne úkony, ktoré boli vykonané pred začatím insolvenčného konania a veriteľov znevýhodňujú, sú odporovateľné (§ 27 a nasl. IO). Predmetom odporovania môžu byť pozitívne právne úkony aj opomenutia, ktoré sa vzťahujú na majetok dlžníka. Podmienkou úspešného odporovania je, že právny úkon, ktorý je napadnutý, viedol k **znevýhodneniu** konkurzného veriteľa. To je dané vtedy, ak bola napadnutým právnym úkonom spôsobená ostatným veriteľom strata pri uspokojovaní, napríklad znížením aktív alebo zvýšením pasív. Ďalšou podmienkou úspešného odporovania je, že odporovaním sa **vyhliadky na uspokojenie** na strane veriteľov **zlepšia**. Okrem týchto všeobecných podmienok musia byť splnené znaky niektorých z týchto skutkových podstat odporovania:

Odporovanie z dôvodu úmyslu poškodiť veriteľov (§ 28 č. 1 až 3 IO)

Ak dlžník konal s úmyslom poškodiť veriteľov a táto skutočnosť bola tretej strane pozitívne známa, odporovateľnosť zahŕňa časové obdobie desať rokov pred začatím insolvenčného konania (§ 28 č. 1 IO). V prípade neznalosti z nedbanlivosti, pokiaľ ide o úmysel poškodiť veriteľov, napadnutie sa obmedzuje na časové obdobie dvoch rokov pred začatím insolvenčného konania.

Odporovanie z dôvodu mrhania majetkom (§ 28 č. 4 IO)

Odporovateľné sú kúpne, výmenné a dodacie zmluvy uzatvorené v poslednom roku pred začatím insolvenčného konania, ak spôsobili mrhanie majetkom, ktoré znevýhodňuje veriteľov, a druhá strana to rozpoznala alebo musela rozpoznať.

Odporovanie z dôvodu bezodplatného disponovania (§ 29 IO)

Odporovateľné je aj bezodplatné disponovanie dlžníka uskutočnené počas posledných dvoch rokov pred začatím insolvenčného konania.

Odporovanie z dôvodu nadržovania (§ 30 IO)

Tento skutkový stav umožňuje odporovanie určitých právnych úkonov, na základe ktorých bol určitý veriteľ zvýhodnený pred inými. Predpokladom odporovania je vykonanie úkonu v rámci posledného roka pred začatím insolvenčného konania. Súčasne sa predpokladá, že nastala platobná neschopnosť alebo nadmerná zadlženosť alebo existuje žiadosť o začatie insolvenčného konania alebo bol úkon vykonaný počas posledných 60 dní pred začatím insolvenčného konania. Ak bolo krytie (uspokojenie alebo zaistenie) neprimerané (t. j. veriteľ si ho nemohol nárokovať podľa obsahu právneho vzťahu alebo druhovo alebo časovo), neexistujú žiadne ďalšie (subjektívne) predpoklady odporovania. Aj primerané (t. j. druhej strane druhovo a časovo náležité) uspokojenie alebo zaistenie môže byť podľa § 30 IO odporovateľné. V týchto prípadoch predpokladá odporovanie zámer nadržovania zo strany dlžníka a znalosť alebo neznalosť z nedbanlivosti o tejto skutočnosti u druhej strany.

Odporovanie z dôvodu vedomosti o platobnej neschopnosti (§ 31 IO)

Tento skutkový stav zahŕňa určité právne úkony, ktoré boli vykonané v rámci posledných šiestich mesiacov pred začatím insolvenčného konania a po začatí platobnej neschopnosti (nadmernej zadlženosti), pokiaľ druhej strane bola známa alebo jej aspoň musela byť známa platobná neschopnosť, nadmerná zadlženosť alebo žiadosť o začatie konania. Predpokladom je aj to, že veriteľ nadobudol právnym úkonom zaistenie alebo uspokojenie alebo že je právny úkon priamo nevýhodný.

Právo odporovania má iba správca konkurznej podstaty. Predtým si musí vyžiadať vyjadrenie výboru veriteľov (§ 114 ods. 1 IO). Odporovanie sa uplatňuje prostredníctvom žaloby, námietky (§ 43 ods. 1 IO), odporu v exekučnom speňažení alebo prihlásenia žalovaného v insolvenčnom konaní. Odporovacia žaloba musí byť podaná do jedného roka po začatí insolvenčného konania, inak nárok zaniká. Táto lehota sa predlži, ak s tým správca konkurznej podstaty a žalovaný súhlasia; predĺženie sa môže dohodnúť iba raz a nesmie prekročiť tri mesiace (§ 43 ods. 2 IO).

Právne úkony dlžníka po začatí insolvenčného konania

Ak dlžníkovi neprislúcha vlastná správa, právne úkony dlžníka, ktoré sú vykonané po začatí insolvenčného konania a týkajú sa konkurznej podstaty, nemajú už voči konkurzným veriteľom v zásade žiadny účinok (§ 3 ods. 1 IO). Ide o tzv. **relatívnu neplatnosť**. Dlžník síce môže aj po začatí konania vstupovať do právnych záväzkov, z nich vyvođené pohľadávky však nemôžu byť do zrušenia insolvenčného konania uplatnené na úkor konkurzných veriteľov. Správca konkurznej podstaty však môže takýto obchod uviesť do platnosti dodatočným schválením.

Posledná aktualizácia: 11/03/2021

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.